

ΕΝΟΤΗΤΑ Α' – Κεφάλαιο 2

Αναγέννηση

Στις πόλεις της βόρειας Ιταλίας, από τον 14ο αιώνα και μετά, οι καλλιτέχνες και γενικά οι λόγιοι (οι άνθρωποι του πνεύματος) άρχισαν να δείχνουν ενδιαφέρον για τον αρχαίο ελληνικό και ρωμαϊκό πολιτισμό.

Με την βοήθεια και την **χρηματοδότηση των ηγεμόνων** (που από τις σταυροφορίες και το εμπόριο είχαν αποκτήσει μεγάλο πλούτο) ξεκίνησαν να αναζητούν σε βιβλιοθήκες μοναστηριών καθώς και σε εδάφη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας αυθεντικά **κείμενα της κλασικής αρχαιότητας**.

Έτσι, **στα μέσα του 14ου αιώνα** ξεκίνησε από την Φλωρεντία μία **πνευματική και πολιτιστική κίνηση**, η οποία στους επόμενους δυο αιώνες διαδόθηκε σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η κίνηση αυτή ονομάστηκε **Αναγέννηση**, επειδή η Ευρώπη έμοιαζε να ξαναγεννιέται από το σκοτάδι των προηγούμενων αιώνων.

Την εποχή εκείνη **αναπτύχθηκαν πολύ οι τέχνες** (όπως η ζωγραφική, η γλυπτική και η αρχιτεκτονική), **οι επιστήμες** (αστρονομία, μαθηματικά, ιατρική, κλπ.) **και οι ανθρωπιστικές σπουδές** (φιλοσοφία, θεολογία).

Αυτή η πνευματική άνθηση οδήγησε στο κίνημα του **Ουμανισμού (Ανθρωπισμού)**, το οποίο έδινε μεγάλη αξία στον άνθρωπο και τις δυνατότητές του.

Η διάδοση των ιδεών του Ουμανισμού διευκολύνθηκε πολύ από την εφεύρεση της **τυπογραφίας** το 1448*, από τον **Ιωάννη Γουτεμβέργιο**.

Η γνώση, που μέχρι τότε ήταν προνόμιο μόνο των ευγενών και του κλήρου, άρχισε να διαδίδεται σε μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, με αποτέλεσμα όλο και περισσότεροι άνθρωποι να έρχονται σε επαφή με τις **καινούριες ιδέες**, οι οποίες έδιναν βάρος στην **ισότητα**, την **δικαιοσύνη**, την **μόρφωση** και την **ελευθερία**.

Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, το 1453, οι **Έλληνες λόγιοι** που κατέφυγαν στην Δυτική Ευρώπη συνέβαλαν με την μόρφωσή τους στην εξάπλωση της αρχαίας ελληνικής γραμματείας** στην Δυτική Ευρώπη.

Την περίοδο της Αναγέννησης όμως δεν υπήρχε μόνο άνθηση του πολιτισμού. Η **θρησκευτική και πολιτική εξουσία της Ευρώπης** αντέδρασε απέναντι στην διάδοση των νέων ανθρωπιστικών ιδεών, προσπαθώντας να κρατήσει τους ανθρώπους **καταπιεσμένους και φοβισμένους**.

Στους πρώτους αιώνες της η Αναγέννηση χαρακτηρίζεται από το **κυνήγι “μαγισσών”** (γυναικών που τολμούσαν να υψώσουν την φωνή τους), αλλά και από την αγριότητα και τα βασανιστήρια της

“Μάγισσα” καίγεται στην φωτιά

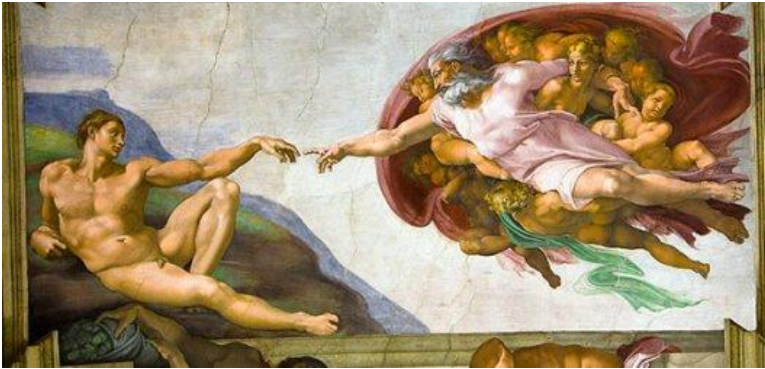
* Στην πραγματικότητα, η τυπογραφία είχε εφευρεθεί στην Κίνα πολύ παλαιότερα (το 1041), μόνο που η εφεύρεση τότε δεν είχε διαδοθεί στην Δύση.

** Γραμματεία λέμε το σύνολο των έργων του γραπτού λόγου ενός λαού.

Ιεράς Εξέτασης, εξαιτίας των οποίων πάρα πολλοί άνθρωποι βρήκαν φρικτό θάνατο.

Σημαντικοί εκπρόσωποι της Αναγέννησης

Ζωγραφική

«Η δημιουργία του Αδάμ»

Μιχαήλ Άγγελος: Ιταλός ζωγράφος, γλύπτης, αρχιτέκτονας και ποιητής. Σημαντικότερα έργα του οι νωπογραφίες στο παρεκκλήσιο του Βατικανού και η «Πιετά» στον Άντιο Πέτρο της Ρώμης.

«Η Σχολή των Αθηνών»

Ραφαήλ: Ιταλός ζωγράφος και αρχιτέκτονας. Από τα σημαντικότερα έργα του είναι «Η Σχολή των Αθηνών».

«Ο Ιησούς διώχνει τους εμπόρους από τον Ναό»

Δομίνικος Θεοτοκόπουλος (Ελ Γκρέκο)
(Έλληνας ζωγράφος, που έζησε στην Ισπανία)

«Η γέννηση της Αφροδίτης»

Μποττιτσέλι: Ιταλός ζωγράφος. Από τα πιο γνωστά έργα του είναι «Η γέννηση της Αφροδίτης» και η «Αλληγορία της Άνοιξης».

«Μόνα Λίζα (Τζοκόντα)»

Λεονάρντο ντα Βίντσι: Ιταλός, καλλιτέχνης, επιστήμονας, ζωγράφος, γλύπτης, αρχιτέκτονας, μουσικός, εφευρέτης και μηχανικός.

Αρχιτεκτονική: Φίλιππος Μπρουνελέσκι (Ιταλία)

Λογοτεχνία:

Ουίλιαμ Σαίξπηρ (Αγγλία), Μιχαήλ Θερβάντες (Ισπανία)

Φιλοσοφία:

Έρασμος (Ολλανδία). Έδωσε μία δική του πρόταση για το πώς πρέπει να προφέρονται τα αρχαία ελληνικά.

Επιστήμη:

Γαλιλαίος (Ιταλία), Κοπέρνικος (Πολωνία). Υποστήριξαν το ηλιοκεντρικό σύστημα (η Γη και οι πλανήτες περιστρέφονται γύρω από τον ήλιο).

Θρησκεία: Μαρτίνος Λούθηρος (Γερμανία). Ίδρυσε την Προτεσταντική εκκλησία.

Από το σχολικό βιβλίο:

1. Διαβάζουμε από τις «Πηγές» (βελ. 14 - Πηγή 1) ένα αρχικό απόσπασμα του έργου του Μικέλ Θερβάντες «Δον Κιχώτης».
2. Διαβάζουμε στην «Ματιά στο παρελθόν» (βελ. 14) για την εφεύρεση της τυπογραφίας.
3. Διαβάζουμε στην «Ματιά στο παρελθόν» (βελ. 34) για τον ρόλο που έπαιξαν οι Έλληνες Βυζαντινοί πρόφυγες στην Αναγέννηση

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Σε ποια μέρη έψαχναν για αυθεντικά αρχαία κείμενα οι λόγιοι του 14ου αιώνα;
2. Από ποιο μέρος ξεκίνησε πρώτα η Αναγέννηση;
3. Ποιες τέχνες και επιστήμες αναπτύχθηκαν την περίοδο της Αναγέννησης;
4. Τι είναι ο Ουμανισμός; Σε τι αναφέρεται;
5. Με ποιον τρόπο βοήθησε η τυπογραφία την διάδοση των ιδεών του Ουμανισμού;
6. Με ποιον τρόπο βοήθησαν οι Έλληνες λόγιοι του Βυζαντίου στην διάδοση της Αναγέννησης;
7. Ποια άσχημα γεγονότα έγιναν κατά την διάρκεια της Αναγέννησης; Για ποιον λόγο;

